

Redaktionelt forord

Det er næsten et år siden at COP15, FN's klimaforhandlinger i København fandt sted. Mange overvejende negative vurderinger af topmødets forløb, resultat og konsekvenser har siden præget den internationale klimadebat. Tiden er måske kommet til at træde et skridt tilbage og kaste et mere nøgternt blik på årsager, effekter, muligheder og begrænsninger. Dette er det overordnede formål med nærværende temanummer af *Økonomi & Politik* vedrørende »Klimaets politik og økonomi«, som er sammensat af Mikael Skou Andersen. Blandt mange emner, der kunne udvælges retter bidragene i dette temanummer især fokus mod klimaforhandlingernes dynamik og resultater, herunder især et emne som afskovning og skovdegradering. På dette særlige område er der på den ene side sket betydelige fremskridt, men på den anden side venter mange udfordringer forude.

Klimaproblematikken og finanskrisen har flere ting til fælles, skriver *Mikael Skou Andersen*. Begge fænomener har global udstrækning og skal håndteres via globale styringsmekanismer. Begge fænomener viser, at magtstrukturen i verdenspolitikken har ændret sig markant. Det er ikke længere de gamle industrilande, der alene sætter dagsordenen. Nye styringsstrukturer og processer der mere systematisk inkluderer udviklingsøkonomierne må udvikles som en konsekvens heraf.

Selvom klimatopmødet i København gik hen og blev en kaotisk affære, der balancerede på kanten af sammenbrud, blev der dog nedfældet en fælles erklæring, den såkaldte Copenhagen Accord, hvor en lang række landes målsætninger for reduktion af drivhusgasudledninger blev registreret. Det er et fremskridt i sig selv, men som *Katrine Krogh Andersen* understreger i dette temanummer, så er disse målsætninger langt fra tilstrækkelige til at kunne nå det fælles mål som er grundlaget for Copenhagen Accord. Der opstilles således en målsætning i dokumentet, men ikke tilstrækkelig med instrumenter til at nå dette mål.

Én af de få ting som de gamle industrilande og de nye udviklingsøkonomier faktisk kunne blive enige om under klimaforhandlingerne var, at der skulle vedtages programmer med henblik på at reducere afskovning og skovdegradering. *Sven Wunder* redegør for de programmer, der skal lede til en sådan reduktion og diskuterer de mange forhindringer der eksisterer for, at afskovning eksempelvis kompenseres økonomisk. Den ønskede reduktion i afskovning kræver at donorlande blandt andet fastholder kravet om reduceret afskovning i deres bistandspolitik, og at offeromkostningerne specificeres.

I forlængelse af denne diskussion om afskovning, som udgør ikke mindre end 12-18 pct

af drivhusgasemissionerne globalt set, viser det sig umiddelbart før topmødet i København, at én af de største aktører på dette område, nemlig Brasilien, pludselig vælger at acceptere frivillige reduktionsordninger. *Sjur Kasa* fortæller således hvordan Brasilien umiddelbart efter topmødet vedtager deres egen klimalovgivning. Blandt årsagerne til dette markante politikskifte er, at bioetanol-industrien i dag forsyner mere end halvdelen af alle brasilianske personbiler med brændstof fra den skov, der før blev brændt af.

Skovrydningsproblematikken tages også op i *Henrik Jepsens* bidrag. Et spilteoretisk udgangspunkt vil antage at internationale reduktionsforhandlinger næsten per automatik vil ende i hårdknude. Kun ved at forbinde

kravet om reduktion med andre problemstillinger, herunder kompensation for reduceret skovrydning kan der opnås fælles aftaler. Forfatteren mener, at der stadig er et stort spillerum i de internationale klimaforhandlinger til at konstruere den slags koblinger mellem forskellige emner på den internationale dagsorden.

Overordnet vurderer dette temanummer succeser, fiaskoer og paradokser i de allerede gennemførte forhandlinger, og det peger frem mod de kommende forhandlinger ved at fremhæve nogle af de kerneområder, hvor kampen om klimaet især vil udspille sig.

Martin Marcussen og Karsten Ronit
Ansvarshavende redaktører